

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w [...] przeciwko O. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w [...] o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 sierpnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 grudnia 2020 r., sygn. akt I AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w [...] na rzecz O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w [...] kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 4 grudnia 2020 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie, zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na istniejące w sprawie istotne zagadnienia prawne oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących

poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów przez dokonanie wykładni:

1) Czy dla zastosowania art. 635 k.c. wystarczające jest zaistnienie opóźnień w realizacji terminów pośrednich wynikających z umowy bez konieczności wykazania zagrożenia w dotrzymaniu terminu końcowego oraz czy możliwe jest odstąpienie po terminie pośrednim wyznaczonym w umowie dla odstąpienia od danej części umowy?

2) Czy w postępowaniu przed sądem I instancji ponownie toczącym się w wyniku uchylecia wyroku przez sąd II instancji możliwe jest przez sąd dopuszczenie dowodów, które w przypadku, gdyby nie doszło do uchylecia wyroku przez sąd II instancji, byłyby sprekludowane, w szczególności, czy zezwolenie na złożenie pisma przygotowawczego stanowi wystarczającego uzasadnienie dla powołania dowodów sprekludowanych?

3) Czy Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny były związane podstawą prawną podaną przez powoda w pozwie oraz apelacji, czy też możliwe było orzeczenie na podstawie innej podstawy prawnej wynikającej pośrednio, jednakże z pozwu?

Ponadto, skarżący wskazał na oczywistą zasadność skargi, wynikającą m.in. z oczywistej materialnej zasadności skargi, wobec stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny, że odstąpienie od umowy przez pozwanego i powierzenie osobie trzeciej wykonania prac było bezskuteczne z powodu braku formy pisemnej.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK

324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18). Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Po pierwsze, skarżący błędnie połączył obie przesłanki przedsądu. Jeżeli przedstawione zagadnienie prawne jest zagadnieniem nowym, nierozwiązanym w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to nie może przecież budzić rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). W razie, gdy takie rozbieżności istnieją, to nie jest to zagadnienie nowe, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Po drugie, skarżący nieprawidłowo skonstruował uzasadnienie do wskazanych przesłanek, gdyż nie wynika z niego w żaden sposób, której przesłanki i w jakim zakresie dotyczy. Po trzecie, przyjmując nawet, że skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, na co wskazywałoby uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, to stopień ich skonkretyzowania oraz osadzenie w stanie faktycznym sprawy wskazują na dążenie do uzyskania odpowiedzi związanej z oceną trafności kwestionowanego rozstrzygnięcia. Omawiane zagadnienia nie mają waloru uniwersalnego i nie wykraczają więc poza granice sporu w niniejszej sprawie. Dotyczy to zwłaszcza pierwszego zagadnienia, dotyczącego w istocie wykładni umowy stron oraz drugiego odnoszącego się do czynności podjętych w toku postępowania poprzedzającego wydanie zaskarżonego wyroku. Po czwarte, ostatnie zagadnienie prawne jest już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Sąd nie jest związany podstawą prawną roszczenia przytoczoną przez powoda. Wskazanie podstawy prawnej może jedynie pośrednio określać też fakty uzasadniające

żądanie pozwu (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 23 lutego 1999 r., I CKN 252/98; z 15 września 2004 r., III CK 352/03; z 11 grudnia 2009 r., V CSK 180/09; z 11 marca 2011 r., II CSK 402/10). Co jednak najistotniejsze, jeżeli z powołanych w pozwie faktów wynika, że roszczenie jest uzasadnione w całości bądź w części, to należy go w takim zakresie uwzględnić, chociażby przytoczona przez powoda prawna okazała się błędna (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2006 r., IV CSK 269/06). Natomiast przytoczenie przez powoda podstawy faktycznej żądania, która może być kwalifikowana według różnych podstaw prawnych, uzasadnia rozważenie przez sąd każdej z nich przy rozpoznaniu sprawy, a zastosowanie jednej z nich, choćby odmiennej od tej, którą podał powód, nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2015 r., V CSK 528/14).

Jeśli natomiast wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje na oczywistą zasadność skargi, to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżący w tym zakresie nie sporządził w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Na uzasadnienie to składają się bowiem dwa zdania oraz skopiowany fragment wyroku Sądu Apelacyjnego. Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co

oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oraz odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna dotycząca tych dwóch elementów może się w pewnym zakresie pokrywać (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00; z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 189/02; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17). Nie jest przy tym rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów na rzecz merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17 i z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Ponadto, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni określonych przepisów prawa oraz, że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi wątpliwości, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14). To co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2012 r., I UK 118/12). Zatem nie do pogodzenia z oczywistością skargi jest formułowanie w niej zagadnień prawnych, wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy ani wskazywanie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 kwietnia 2011 r., II UK 24/11). Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dyskwalifikuje jego zasadność już na samym wstępie.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

ke